

Forsvarer regimet i Sydafrika

«Hvad sigtelsen om racisme angår, er det godt gjort, at sagsøgeren i vidt omfang har taget regimet i f.eks. Sydafrika i forsvar, men der foreligger ikke noget bevis for, at han også har støttet regimets raceadskillelsespolitik. Der er her efter og efter det foreliggende iøvrigt ikke grundlag for at antage, at sagsøgeren går ind for racisme».

kukkað bleytt — hann er rættuliga frammalaga i nokrum, sum er sera meinlikt nýnazismuni».

Under denne sag, der er anlagt den 19. september 1986, har sagsøgeren, Óli Breckmann, påstået de sagsøgte, Sosialurin v/ redaktør Jan Müller og Jóannes Dalsgaard dømt for ærekrænkelser i henhold til straffelovens § 267, stk. 1, jfr. stk. 3. Sagsøgeren har desuden påstået morifikation i henhold til straffelovens § 273, stk. 1, af følgende udtryk i de i Sosialurin den 6. september og 11. september 1986 bragte indlæg:

«Óli Breckmann avdúkaður fyri undirgravandi virksemini»

«Óli Breckmann, blaðstjóri, tingmaður og fólkatingsmaður verður javnan skýrður at reka undirgravandi virksemini i Føroyum. Nú avdúkar danskt blað hann fyri at vera uppi i undirgravandi virksemini i Danmark eisini».

«Við hesi avdúkingini er tað enn einaferð staðfest, at Óli Breckmann undirgravar tað persónliga og politiska frælsi, sum er okkum tryggjað i grundlógini».

«ti nú hevur hann bert flutt innihaldið úr blaðnum Facet, sum hann eisini sjálvur skrivar, yvir i Dagblaðið og gjort tað útspillandi herferðina til eina herferð fyri málagn fólkafloksins eisini».

«(Fólkaflokkurin) Setir rasist i álitisstørv».

«Kann bert merkja, at flokkurin i roynd og veru tekur undir við hansara rasistisku og demokratisku sjónarmið».

«stavnamaður Fólkaflokksins stuðlar einum hálvkriminalum felagsskapi i Danmark ...».

«Hava ikki bæði stavna-

maður, blað og flokkur i árávis framt gerðir sum liggja á markinum til tað kriminella ...»

«... af fullum huga fegnast um at demokratiski forsetin i Chile — Salvador Allende — varð vorðin myrður, parlamentíð upployst, tingmenn i hóptali tikin av døgum, og landsins demokratisku stovnar niðurbundnir».

«Hettar kann bert merkja at Fólkaflokkurin goðtekur hansara avslappaða forhold til skjól, og sum heild tekur undir við hansara marghátliga grannskoðaravirksemi ...»

«Heldur ikki Óli Breckmann hevur nakað til yvirs fyri politikarum, um teir ikki halda og meina tað sama sum hann. Munurin á teimum er bert tann, at Pinochet myrir politikararnar. Óli Breckmann undirgravar teir».

«Okkara politiskur playboyur á danatingi, Óli Breckmann, hevur kukkað bleytt — hann er rættuliga frammalga i nokrum sum er sera meinlikt nýnazismuni».

Endvidere har sagsøgeren påstået de sagsøgte dømt til at betale erstatning og at udrede et beløb til kundgørelse af dommen.

De sagsøgte har påstået frifindelse og har til støtte herfor anført, at de omhandlede udtryk efter omstændighederne ikke overskrider ytringsfrihedens grænser, at de er sande og at de er fremsat til varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv. Subsidiært har de sagsøgte påstået strafforfald i medfør af straffelovens § 272.

Det sagsøgte har fremlagt et righoldigt skriftligt materiale, herunder indlæg i Dagblaðið i peri-

oden fra 1974 til 1987.

Af det fremlagte materiale kan fremhæves udtalelser fra TV-Aktualitetsafdelingen og Nyheds- og Aktualitetsafdelingen i Danmarks Radio i anledning af en klage, indgivet af redaktør Bjørn Svensson i forbindelse med fjernsynets

forår pustede liv i debatten om Gert Petersens tilhørsforhold til NSU. Det skete efter at han i et radioprogram havde udtalt sig negativt om politikere, der stikker en plade».

I sidstnævnte udtalelse hedder det bl. a.:

«Hvor Bjørn Svensson

Christian Andreassen, sakførari hjá saksøkta

og radioens behandling af den såkaldte Gert Petersens sag. Det hedder i førstnævnte udtalelse vedrørende et af klagepunkterne, der gik ud på, at det var urigtigt, at det var Facet, der afslørede Gert Petersens nazistiske fortid, følgende:

«Sætningen i indslaget: «Og det var selskabets kampskrift Facet, der afslørede, at Gert Petersen lej om sin nazistiske fortid i et radioprogram så tidligt som i 1977» var ukorrekt, hvilket beklages».

Det er rigtigt, at Facet i en artikel i foråret 1985 igen bragte Gert Petersens fortid ind i debatten efter en radioudsendelse (28.2.85),

Derfor var formuleringen ikke i orden. I stedet skulle vi have sagt: «Det var Facet der sidste

over for TV-avisen klager over, at TV-A omtalte ham som delagtig i kampagnen, så klager Bjørn Svensson i forhold til NA-R over, at Radioavisen ikke omtalte den aktivitet, han havde udfoldet for at gøre opmærksom på Gert Petersens fortid.

På den baggrund er det vigtigt, at Radioavisens behandling af sagen vurderes selvstændigt i relation til de øvrige medier, fordi det aspekt, Radioavisen fandt det redaktionelt relevant at beskæftige sig med, var fænomenet en organiseret læserbrevkampagne med det sigte på fortidige personoplysninger at underminere en ledende politiker og ikke Gert Petersen-sagen i bred almindelighed».

«Efter afdelingens opfattelse foreligger der klar og ubestridelig dokumentation for den kendsgerning, at SVDF stod bag halvandet års læserbrevkampagne mod Gert Petersen. I SVDF's årsberetning fra maj 1986 kan man således læse følgende under overskriften

«Aktion Gert»: «Som en sideløbende aktion har vi søgt via artikler, læserbreve og en folder at oplyse borgerne om partiets SF's virkelige natur med en formand, som har været tilhænger af Hitler og Stalin, og med en folketingsmand, som åbenlyst har overtrådt grundlovens højforræderiparagraf uden at partiet har haft indvendinger».

SVDF's formand har gentagne gange bekræftet kampagnens eksistens. Som bevis for, at kampagnen ikke blot har været planlagt, men også udført, kan nævnes den mængde læserbreve fra SVDF-folk, der rent faktisk har stået i en lang række aviser. Meddelelsen er altså korrekt.

«Noget helt andet er det, når det kommer frem, at en organisation har gennemført en kampagne med en politiker ved at lade sine medlemmer skrive læserbreve og artikler imod denne politiker i en organiseret aktion med det sigte at underminere den pågældende på grundlag af fortidige gerninger, som han selv senere har taget klart afstand fra, og som iøvrigt ikke har været krænkende i forhold til gældende dansk lovgivning på noget tidspunkt.»

Af det fremlagte materiale iøvrigt kan der være grund til at fremhæve et indlæg i Dagblaðið den 13. marts 1985 under omtalen af Treholt-sagen. Indlægget har overskriften «Quisling» Treholt javnaðar-ella tjóðveldissocialist».

Under et foto af Treholt er anført følgende:

«Arne Treholt, norskur sosialistur og siðustykki til okkara Arna Dahl, Jóannes Dalsgaard, Tummás Arabo, Paula Nielsen o.a. hvat ideologiskari samføring viðvikur».

Indlægget gav anledning til, at den færøske Magisterforening, der bl. a. havde Arne Nielsen og sagsøgte Jóannes Dalsgaard som medlemmer på disses vegne anlagde retssag mod sagsøgeren for ærekrænkelser; men sagen blev afvist på grund af foreningens manglende søgsmålskompetence.

Der er under sagen afgivet forklaring af partierne.

**Sakarmálið
millum
Breckmann
og Sosialin
og Jóannes
Dalsgaard**

Ondsindet

«Selv om det omtalte indlæg i Dagblaðið for den 13. marts 1985 vedrørende Arne Treholt for en opmærksom læser ikke rummer nogen direkte beskyldning mod bl. a. sagsøgte Dalsgaard for landsforræderi findes sammenstillingen af bl. a. denne med en person, der er idømt en lang fængselsstraf for at have forrådt sit land, i sig selv så ondsindet, at strafansvaret for sagsøgte Dalsgaards vedkommende findes burde bortfalde».